

Urbaniseringens påverkan på växtkaraktärer och reproduktionen hos mjölke (*Chamerion angustifolium*) i Västerås

Anna Minnefors

När man rör sig från landsbygd till stadskärna i landskapet kan man se en gradvis urbanisering. Överallt i detta landskap finns växten mjölke i vilt tillstånd, på landsbygden såväl som i centrum av staden. Mjölke är en så kallad störningsspecialist, detta innebär att den trivs på platser där växter störs genom t.ex. klippning och röjning. Den trivs bra i våra urbana områden där skötsel av växter utförs, men anses vara ett ogräs.

I min studie undersökte jag hur mjölke påverkas av den urbana miljön i form av hur fysiologiska karaktärer för växten förändras, såsom skillnader i växtens höjd, biomassa, stamtjocklek, blommors storlek och antal, samt frönas antal och längd. Mjölke är en väl studerad växt när det kommer till hur dess reproduktion är kopplad till längden och antalet frön som varje växt producerar.

Mjölken uppvisade en liten skillnad i antalet blommor mellan landsbygd och stad men inga skillnader i några av de andra karaktärerna. Detta kan bero på att skillnaden i miljö som finns mellan staden och landsbygden tvingar mjölke att anpassa sig eller tolerera miljöskillnaden som uppstått. Djur och växter kan reagera på liknande så väl som olika sätt till förändringar i den omgivande miljön. Mjölke är beroende av insekter, och då främst bin och humlor, för sin reproduktion. Dessa pollinatörer kan påverkas annorlunda än växten av stadsmiljön. Det brukar visa sig som förändringar i växtens förmåga att reproducera sig. Att detta inte syntes i min studie kan betyda att pollinerande insekter som specifikt finns på landsbygden saknas i staden, men att andra arter av bin och humlor tagit deras plats som pollinator till mjölke i staden. Ett annat scenario är att även de bin och humlor som finns på landsbygden tolererar stadsmiljön. I detta fall verkar det som att mjölke inte har ändrat sina karaktärer utan tolererar att finnas i stadsmiljön.

Stadsmiljön skiljer sig på olika sätt från landsbygden. Bland annat så finns det färre växter som konkurrerar om insekterna. En annan skillnad är att vattentillgången i marken är sämre i staden, på grund av att det finns en större andel hårda ytor såsom asfalt och byggnader. Andelen hårda ytor gör också att temperaturen ökar i staden och det kan vara del av anledningen till att vattenmängden är lägre där.

Urbanisering påverkar djur och växter som finns över dess gradient och de reagerar olika till de olika elementen som existerar där. Men även fast staden kan skilja sig så markant från landsbygden verkar det som att mjölke klarar sig lika bra i båda dessa miljöer.